

het teveel geheven recht teruggegeven (artikel 45h).

Behalve de bovengenoemde belastbaarheid van de overdracht van aandelen in bepaalde vennootschappen is o.a. nog bepaald:

- 1°. dat de termijn voor de registratie tegen verminderd recht (artikel 29) is teruggebracht van 15 tot 12 maanden;
- 2°. dat de overdracht van onroerend goed binnen 12 resp. 3 maanden nadat over de overdracht van aandelen 2½ % is betaald, kan geschieden tegen een recht van ½ % resp. nihil (artikel 29a vgl. artikel 45g);
- 3°. dat bij de aanbieding ter registratie van de acte van oprichting een opgave moet worden ingediend vermeldende voor welk bedrag de ingebrachte zaken en de door de vennootschap op zich genomen verplichtingen in de boekhouding der vennootschap zullen worden opgenomen. Deze opgave wordt voor de toepassing van de artikelen 45a tot en met 45k als openingsbalans aangemerkt (artikel 50, tweede lid);
- 4°. dat hij die verplicht is boek te houden en verplicht is tot het doen van een verklaring, opgave of aangifte, desgevraagd inzage van boeken en bescheiden moet geven. Deze inzage moet ook worden verleend door het bestuur van de vennootschap aan wie door 's Rijks ambtenaar is aangezegd dat gebleken is of dat gegrond vermoeden bestaat dat zij behoort tot de vennootschappen bedoeld in artikel 45a. Tevens zijn aan weigering van het verlenen van inzage gevolgen verbonden (artikel 73a);
- 5°. dat de vennootschap op welker aandelen de verkoop of andere overeenkomst tot overdracht betrekking heeft voor de betaling van het recht, geregeld in de artikelen 45a—k kan worden aangesproken (invoeving artikel 81);
- 6°. dat hij niet voldoening aan de artikelen 45e en 45f het recht zoonoodig wordt ingevorderd terwijl ieder dergenen die nalatig zijn gebleven een boete verbeurt gelijk aan het vijfvoud van het verschuldigde recht, doch tenminste van f 1000.—. Voor de vaststelling van het verschuldigde recht wordt in dat geval de verkoopwaarde der onroerende zaken, de waarde van de bezittingen der vennootschap en het bedrag van haar schulden door 's Rijks ambtenaar begroot. Partijen zijn echter bevoegd deze begroting door een nadere opgave te verbeteren en het te veel betaalde terug te vorderen (artikel 86a);
- 7°. dat hij niet voldoening aan artikel 45k door de vennootschap een boete is verbeurd van f 1000.—.

Tenslotte moet nog worden vermeld dat wanneer iemand de aandelen eener vennootschap welke valt onder die, bedoeld in artikel 45a, heeft verkregen, hij binnen een jaar na het inwerking treden dezer wet — 11 September 1933 — het onroerend goed dezer vennootschap op eigen naam kan doen overschrijven zonder daarvoor registratierecht te betalen.

W. WESTRA

VERSLAG VAN HET 4e INTERNATIONALE ACCOUNTANTS-CONGRES, GEHOUDEN VAN 17 TOT 21 JULI 1933 TE LONDEN

De navolgende accountants-vereenigingen hebben het congres georganiseerd:

The Society of Accountants in Edinburgh;
The Institute of Accountants and Actuaries in Glasgow;
The Society of Accountants in Aberdeen;
The Institute of Chartered Accountants in England and Wales;
The Society of Incorporated Accountants and Auditors;
The Institute of Chartered Accountants in Ireland;

The Corporation of Accountants;
The London Association of Certified Accountants.

President van het congres was The Rt. Hon. Lord Plender.

Vice-president Sir James Martin.

Secretaris The Hon. George Colville.

De navolgende landen waren vertegenwoordigd:

Engeland, Schotland en Ierland	door 845 leden
Verg. Staten van N. Amerika	24 „
Duitschland	23 „
Nederland	22 „
Canada	12 „
Noorwegen	10 „
Frankrijk	9 „
Zweden	9 „
Roemenië	6 „
Australië	5 „
Denemarken	5 „
Tsjecho-Slowakije	5 „
Afrika	3 „
Zwitserland	2 „
Mexico	2 „
Oostenrijk	1 lid
China	1 „
Japan	1 „
Polen	1 „
Philippijnen	1 „
Paraguay	1 „

Het congres werd Maandag 17 Juli om 11 uur geopend met een kerkdienst in de Westminster Abbey. Deze dienst werd geleid door den Aartsbisschop van York.

Des middags om half drie hield de President van het Congres Lord Plender in de congreszaal (in Grosvenor House) de begroetingsrede.

Spreker zeide, dat het een groot genoegen was de op de vorige congressen ondervonden gastvrijheid te kunnen beantwoorden en dat het prettig was, dat zoovele buitenlanders waren opgekomen. Hij hoopte, dat ook dit congres zou bijdragen tot het verstevigen van de vriendschapsbanden, die er bestaan tusschen de practiseerende accountants over de geheele wereld. (Hear, hear).

Voortgaande, brengt spreker een eeresalut aan de grondleggers van het beroep, die de wijsheid bezaten en den vooruitzienden blik om het beroep op zulke goede grondslagen te vestigen. Grondslagen, die zeer veel hebben bijgedragen tot het peil, waarop het beroep heden staat (applaus).

Het onderlinge vertrouwen van de leden en de achting voor elkaar moeten niet alleen gebaseerd zijn op vakbekwaamheid en de reputatie, die wij individueel genieten, doch ook op de handhaving van hooge beroepsopvattingen door middel van de door de verschillende accountantsvereenigingen gewaarborgde bescherming.

Het publiek, dat wij dienen vormt haar oordeel over de standing van het accountantsberoep, door haar contact met onze leden, en het is alleen het karakter van de leden individueel, dat de tradities en het prestige van de vereenigingen, waartoe zij behooren, kan handhaven. Het is de taak van onze respectievelijke organisaties om door het afnemen van examens een hoog peil van bekwaamheid en vaardigheid te handhaven en tevens behoort het tot hun plicht er voor te waken, dat, voor zooverre dit althans practisch mogelijk is, geen lid, dat door zijn gedrag of begane fouten het beroep in discrediet zou brengen, ontglipt aan de consequenties van zulk een gedrag of beroepsuitoefening (applaus).

Voorts merkt spreker op, dat het de persoonlijke plicht van elk lid is, het initiatief te nemen en begeesterend werkzaam te zijn tot onderlinge uitwisseling van gedachten en opvattingen, teneinde het nut van den accountantsarbeid te vergrooten en de standing van het beroep hoog te houden.

In verschillende districten bestaan commissies, die niet offici-

eel in contact staan met de besturen der accountants-vereenigingen. Elke practiseerende accountant, die een moeilijkheid heeft of iets, waarover hij in twijfel verkeert, alles het beroep betreffende, kan vertrouwelijk de leden van deze commissies consulteren. Vooral voor de jongere accountants zijn deze adviezen dikwijls van groote waarde.

Gewezen wordt op het instituut der „Holding Companies”, dat volgens spreker, vooral in Engeland en in de Vereenigde Staten, in de laatste jaren zeer veel wordt aangetroffen en dat problemen stelt en moeilijkheden naar voren brengt, die van groote beteekenis zijn.

Hoewel, naar spreker opmerkt, onderwerpen van internationaal belang, reeds lang behandeld zijn in referaten en boeken, die voor den ernstigen zoeker te vinden zijn, is een en ander zeer verspreid en niet altijd voor accountants in alle landen toegankelijk. Beoogd wordt dan ook, in beknopte en duidelijke vorm de belangrijkste informaties uit de verschillende landen, betreffende de wettelijke regeling van het accountants-beroep; de beroepsopvattingen; de laatste opvattingen van de rechterlijke macht i/z accountants-aangelegenheden, enz., enz., bijeen te brengen.

De belangrijkheid van ons beroep, zegt spreker, neemt van jaar tot jaar toe. Door de gecompliceerdheid van het moderne handelsverkeer is op bijna elk gebied onze ervaring en ons advies van waarde, vooral wat betreft financieel beheer; den vorm en publicatie van verslagen; de efficiency in de boekhouding; controle en organisatie. Regeeringsdepartementen vragen geregeld, wanneer het aangelegenheden betreft, waarmede wij speciaal vertrouwd zijn, onze adviezen en hulp. Door onze verklaringen, in prospecti voor emissies, hebben wij invloed op het beleggend publiek.

Aandeelhouders in open N.V.'s geven ons hun vertrouwen, als wij waken voor hunne belangen. Wij kunnen niet alles garanderen en wij zijn ook geen verzekeraars terzake van de door ons gecontroleerde cijfers en gegeven verklaringen en ook zijn wij niet onfeilbaar, doch, merkt spreker op, indien wij eerlijk zijn en niet bang om na zorgvuldige informatie onze meening te zeggen met een gezond en evenwichtig oordeel, dan zullen wij onze cliënten nauwgezet van dienst zijn en het prestige van ons beroep hoog houden (applaus).

Na nog eenige beschouwingen over de internationale moeilijkheden terzake van het handelsverkeer, besluit spreker met het uitspreken van de hoop en het vertrouwen, dat na het beëindigen van het congres, een ieder de beste herinneringen mee zal nemen, alsook de goede wenschen van vele vrienden (luid applaus).

Deze rede werd door gedelegeerden uit verschillende landen kort beantwoord.

Voor Nederland sprak der Heer *James Polak*, Voorzitter van het Ned. Instituut van Accountants, die ook namens de Nederl. Bond van Accountants; de Nederl. Organisatie van Accountants; de Vereeniging van Academisch-gevormde Accountants, het woord voerde.

O.m. merkt spreker op, dat het Nederl. Instituut van Accountants al sedert lang deze Internationale bijeenkomsten heeft bepleit; dat zij het initiatief nam voor het Internationale Congres in 1926 te Amsterdam gehouden, en dat zij een amore naar London is gekomen om deel te nemen aan dit congres. Naar sprekers meening moet deze opeenvolging van congressen tenslotte leiden tot een internationale organisatie van het beroep. Hij zou het zeer op prijs stellen indien de President in den loop van het congres het initiatief zou nemen tot het houden van besprekingen te dezer zake met de gedelegeerden uit de verschillende landen in Londen aanwezig.

Maandagavond om 9 uur werd er receptie gehouden in Grosvenor House. Deze avond werd opgeluisterd door muziek van

de band van H.M. Grenadier Guards. Voorts cabaret en een uitstekend verzorgd buffet.

Dinsdag de eerste congres-werkdag.

Voorzitter Sir *James Martin* (England).

10 uur:

Sir *Josiah Stamp* sprak over „International Finance”. Professor *T. E. Gregory* (Universiteit Londen) opende de discussies.

11.30 uur:

Voorzitter de Heer *E. van Dien* (Holland).

De Heer *A. E. Cutforth* sprak over „Exchange fluctuations in relation to Accounting as regards operating results and assets values”.

De discussies werden geopend door den Heer *N. Butculescu*.

1 uur:

Lunch aangeboden aan de gedelegeerden en hunne dames en de buitenlandsche accountants en hunne dames.

2.30 uur:

Voorzitter Colonel *Robert H. Montgomery* (U.S.A.)

Sir *Albert Wyon* sprak over „Holding and Subsidiary Companies Accounting principles involved in the treatment of earnings and valuation of holdings”.

De Heer *Maurice E. Peloubet* (U.S.A.) opende de discussies.

8.30 uur:

Theater-voorstelling in His Majesty's Theatre, Haymarket, aangeboden aan de gedelegeerden en de buitenlandsche accountants met hunne dames.

De voorstelling „Music in the Air” viel erg in den smaak.

Woensdag 2e congres-werkdag.

Voorzitter de Heer *J. McLaren Biggar* (Engeland).

Een van de Eere-voorzitters was de Heer *James Polak*.

10 uur:

De Heer *William Cash* sprak over „The control of charges and profits of statutory undertakings, in private or public ownership and the accounts relating thereto; e.g. Railways; Docks and Harbours; Water; Gas; Electricity; Tramways.

De Heer *Arthur Collins* opende de discussies.

11.30 uur:

Voorzitter de Heer *C. J. Shiells* (Engeland).

Professor *W. Annan* sprak over „Accounting as an aid to commerce”.

De Heer *R. Dunkerley* opende de discussies.

Daarna sprak de Heer *Robert Ashworth* over „Mechanical accounting”.

De discussies over dit onderwerp werden ingeleid door den Heer *L. Polak*.

2.30 uur:

Voorzitter de Heer *T. H. Hughes*.

De Heer *C. Hewetson Nelson* sprak over „Capitalist Combinations in Industry in the light of present-day needs.”

Dr. *Walter Reid* opende de discussies.

De Dames van de Gedelegeerden en van de buitenlandsche accountants werden 's middags, terwijl het congres voortging, in sight-seeing cars door Londen geleid. De thee werd aangeboden door de firma *Peter Robinson Ltd.*, terwijl er ook een mode-show gehouden werd.

Te 7.30 vond een banquet plaats in Guildhall. Daartoe was de toestemming verkregen van het Londensche Gemeentebestuur. Ca. 700 personen waren aanwezig. O.m. Z.K.H. Prins George, Z.E. de Nederlandsche Gezant Jhr. *R. de Marecs van Swinderen*; H. Ex. de Gezanten van Noorwegen, Mexico, Zwitserland, Finland, en voorts vele hooggeplaatste personen bij de Rechterlijke Macht; vele vooraanstaande personen uit Handel en Industrie; Z.E. de Aartsbisschop van York, enz., enz.

In de door Prins George gehouden rede deed Z.K.H. o.m. uitkomen, dat internationale handel en bedrijf niet vergemakkelijkt worden door verschillende talen en muntstelsels, doch dat dit voor de Accountancy zoo goed als niet gold, omdat de boekhoudingen in bijna alle landen gehouden worden volgens dezelfde en algemeen geldende principes.

Dat tegenwoordig de noodzakelijkheid van accountantsarbeid en -adviezen meer en meer wordt erkend, zelfs zoo, dat verschillende Maatschappijen een accountant in den Raad van Commissarissen hebben opgenomen. Ook voor particulieren is de accountant onmisbaar geworden. Z.K.H. laat zelf geregeld zijn boeken controleren (applaus).

Aan de hooge eischen, die tegenwoordig aan den accountant gesteld worden, kan alleen worden voldaan door ernstige studie en het afleggen van de zware examens. Zij, die het plan hebben in het accountantsberoep te gaan, twijfelen soms en vragen zich af: „waarom zal ik zulke zware examens doen en dan lang wachten tot ik een behoorlijk inkomen heb?”

Tot hen zegt Z.K.H., dat er aan gedacht moet worden, dat de lucratieve functies verbonden aan het accountantsberoep, zeer belangrijke functies zijn en, dat zij de ruime belooning willen zijn voor zeer grooten arbeid.

Deze rede werd door den President The Rt. Hon. Lord *Plender* beantwoord.

Spreker merkte op, dat alom het nut en den invloed van het werk van den accountant worden erkend, en dat het verheugend is voor alle aanwezigen, dat ook Z.K.H. dit bevestigde.

Voorts, dat de Engelsche wet op de N.V. het aanstellen van den accountant voorschrijft. Dat er vele landen zijn waar deze wettelijke verplichting nog niet bestaat, doch, dat vele afgevaardigden hopen, dat ook in hun land deze aanstelling eerlang wettelijk verplicht zal worden gesteld.

Verder accentueerde spreker min of meer datgene, dat Z.K.H. ook reeds had gememoreerd.

Daarna werd het woord gevoerd door Colonel *R. H. Montgomery*, die o.m. deed uitkomen, dat de grootheid van een land recht evenredig is met het aantal practiseerende accountants dat het bezit. Ga naar welke stad in de wereld ook, en men vindt er den Engelschen accountant. Bezoek Engeland en men ziet, dat hij deel neemt aan al datgene, wat Engeland groot maakt.

Vervolgens sprak Sir *James Martin*, die o.m. herinnerde aan de woorden, gesproken door Z.E. de Aartsbisschop van York, gedurende den kerkdienst in de Westminster Abbey, n.l. dat de accountants de beschermers zijn van de goede trouw en de onkreukbaarheid in handel en industrie.

Verder herinnerde hij aan het eerste internationale congres, gehouden in 1904 te St. Louis. Van de toen aanwezige 119 Dames en Heeren zijn er hedenavond in deze bijeenkomst van 700 Heeren (de dames zijn er helaas niet) acht aanwezig. Aan een er van, n.l. den Heer *Van Dien* uit Holland, verzocht hij namens de gasten te willen spreken.

Het woord was vervolgens aan Z.E. den Aartsbisschop van York, die opmerkte, dat handel en industrie dan alleen kunnen floreeren, indien beide partijen door de transacties zijn gediend en niet de een zich verrijkt ten koste van den ander. Soms wordt gepropageerd, dat er gemeenschapsbedrijven, werkende tot voordeel van de gemeenschap, moeten komen, doch, dat is juist hetgeen de handel beoogt.

Daarna dankte de heer *E. van Dien* namens de gasten voor de schitterende ontvangst en voor de vriendelijke wijze waarop Sir *James Martin* hem in zijn toast heeft betrokken.

Spreker noemde het onthaal op en top Engelsch: „Ze zeggen niet veel, doch doen. En wat ze doen, doen ze goed”. Hij eindigde met de woorden van zijn vriend *Montgomery*: „Wij hopen nog eens te komen.”

Tenslotte beantwoordde Marquis of *Reading* de rede van Lord *Plender* en merkt o.m. op, dat hij in de verschillende functies, die hij had te vervullen, steeds gebouwd heeft op de accountants, daar dit menschen zijn van groote betrouwbaarheid en mannen van karakter.

Voorts, dat hem heel goed bekend was, de druk, die vooral in slechte jaren op den accountant wordt uitgeoefend en de argumenten, die naar voren worden gebracht bij het opmaken van

de balans. Doch de accountant, die dezen naam waardig is, houdt stand, weerlegt de argumenten, doorstaat den druk, indien hij er van overtuigd is, dat hij niet mag wijken en wat er dan ook moge gebeuren, blijft staan op het standpunt, niets dan de waarheid neer te schrijven in zijn verklaringen.

De avond werd opgeluisterd door muziek, gegeven door H.M. *Scotch Guards*.

Donderdag was de dag der excursies.

Men had de keuze Windsor Castle te bezoeken of Hampton Court Palace, terwijl 's middags door Lord en Lady *Plender* een garden-partij werd gegeven. Ook was het mogelijk een tocht te maken door de haven van Londen, alsmede een excursie naar Oxford of Cambridge of deel te nemen aan de golf-competitie.

De trips, de lunch, alsmede het tuinfeest, alles was weer uitstekend verzorgd.

Vrijdag de laatste congres-werkdag.

10 uur:

Voorzitter de Heer *H. L. H. Hill*.

De Heeren *Henry Morgan* (Engeland), Dr. *W. Voss* (Duitschland) en Colonel *R. H. Montgomery* (Vereenigde Staten van Amerika) spraken over „The auditor's responsibility in relation to balance-sheets and profit and loss accounts from the British, the Continental and the American point of view”.

Voor het referaat van den Heer *Henry Morgan* werden de discussies geopend door den Heer *Harold Kemp*; voor het referaat van Dr. *W. Voss* door den Heer *E. van Dien* en voor het referaat van Colonel *R. H. Montgomery* door den Heer *J. Parton*.

2.30 uur:

Voorzitter de Heer *Cassleton Elliot*.

De Heeren *H. G. Howitt* (Engeland) en *A. S. Fedde* (Verg. Staten) spraken over „Depreciation and Obsolescence; Methods of dealing with the same, including annual appraisals”. De Heer *R. A. Weatherall* opende de discussies voor het referaat van den Heer *H. G. Howitt*, en voor het referaat van den Heer *A. S. Fedde* werden de discussies geopend door Professor *H. R. Hatfield*.

Gedurende de middag-zitting stond er voor de dames weer een tour door Londen op het programma.

Des avonds om 10 uur begon het bal in Grosvenor House, dat tot ver na middernacht heeft geduurd.

De muziek, alsmede het buffet en het souper, waren ook hier weder uitstekend verzorgd, terwijl er een buitengewoon gezellige stemming was.

In den loop van den avond werden door Lady *Plender* aan de winnaars van de golf-competitie de prijzen uitgedeeld.

Zaterdag en Zondag werd wat uitgeblazen en de daarop volgende week zijn een groot aantal bezoekers, velen met hun dames, de gasten geweest van de Schotsche en Iersehe Accountants-vereeningen.

Over het bezoek aan Schotland, en Ierland, alsmede over het aldaar gebodene, hadden de bezoekers niets dan lof.

Ook dit deel van het programma was weer tip top in orde.

De referaten, alsmede het daarover gevoerde debat hopen wij in een volgend nummer te bespreken.

Het geheel nog eens rustig realiseerende, moet ons toch de volgende opmerking van het hart:

Hoe goed de organisatie en vooral die van de ontspanningen, ook geweest moge zijn, het congres zelf maakte niet geheel en al den indruk een internationaal congres te zijn. Het was veel meer een Engelsch congres. Hoofdzakelijk Engelsche inleiders; zoo goed als alleen Engelsch werd er gesproken, ook zelfs vanaf de bestuurstafel.

Toen de Heer *Van Dien* dan ook bij het slotwoord de ver-

leiding blijkbaar niet langer kon weerstaan en ook eenige woorden in het Fransch sprak, wat dit den Franschen afgevaardigden uit het hart gegrepen, wat duidelijk merkbaar was aan hun spontane instemming.

Het is te hopen, dat een en ander op het volgende congres, dat te Rome zal worden gehouden, anders zal zijn geregeld en wel meer in den geest, zooals dit te Amsterdam geschiedde in 1926.

J. C. SPANGENBERG

EXAMEN-VRAAGSTUKKEN

Red.: Drs. ABR. MEY en Drs. J. PAARDEKOOPER

Opgave I Inrichtingsleer;

Tentamen Ned. Handels Hoogeschool Mei 1933

(Fabriek van deuren, ramen ed. houtwerk).

Schema voor uitwerking van een deel der opgave.

1. *Kostprijscalculatie:*

Principe: Er wordt opgemaakt een standaard-voorecalculatie voor elk der maten van elk der standaardproducten; voor afwijkende maten, modellen of producten wordt een dergelijke voorecalculatie opgemaakt bij het maken van offerte (bij bestelling) of het besluit tot in bewerking nemen, waarbij de voorecalculatie van soortgelijk werk als handleiding dient. De calculaties zijn gebaseerd op een voor de desbetreffende onderneming normaal geachte productie- en afzete capaciteit.

Indien de materiaalsprijs aan noemenswaardige schommelingen onderhevig is, wordt in de standaard-voorecalculatie deze prijs oningevuld gelaten en wordt voor elke fabrieksorder een voorecalculatie opgesteld met dagprijs der materialen. Dit is vooral noodig indien de schommelingen invloed hebben of dienen te hebben op de prijsvaststelling.

De andere factoren in de kostprijscalculatie worden slechts herzien als bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven, zooals wijziging in loonovereenkomsten, noemenswaardige wijziging in kostenfactoren en als geraamde kosten, geraamde arbeidsproductiviteit ed. belangrijk blijken af te wijken van de werkelijkheid (niet als de werkelijkheid van de normaalproductie afwijkt).

De productie in hoeveelheden wordt regelmatig omgerekend tot geldsbedragen, volgens de voorecalculaties, ingedeeld in enkele kostengroepen. De totalisatie van de aldus verrekenende kosten wordt per periode van een maand of vier weken vergeleken met de werkelijke kosten.

De verkregen arbeidsproductiviteit per fabrieksorder wordt regelmatig vergeleken met de geraamde.

Werkwijze om tot de voorecalculatie te komen:

Jaarbegroting opstellen van de vrijwel constante kosten bij normale productie- en afzete capaciteit; de afdeelingskosten elk in een afzonderlijke kolom; de algemeene kosten verdeelen over de afdelingen (w.o. assurantie opstellen, normale afschrijvingen op basis huidige productiewaarden, rente op basis van deze waarden).

De verdeling van sommige algemeene kosten over de afdelingen kan niet anders dan met een vrij groote mate van willekeur geschieden. De gevolgen hiervan zijn niet ernstig. Immers in de kostprijscalculatie is het nauwkeurig weten en regelmatig bezien van het bestanddeel variabele kosten veel belangrijker dan van het bestanddeel constante kosten. Deze laatste worden veroorzaakt doordat men een productie- en afzetapparaat heeft tot stand gebracht en ter beschikking houdt; de economische gebruiksduur van groote gedeelten van dat apparaat is niet te ramen; het apparaat dient eventueel voor

een naar soorten varierende productie; het vaststellen van een normale productie- en afzete capaciteit, in het bijzonder nog over soorten verdeeld, houdt reeds zeer groote elementen van onzekerheid in. De opbrengstprijs der producten moet leveren de variabele kosten (materiaal tegen vervangingswaarde, plus die loonen welke op korten termijn variabel zijn) plus een overschot; dit overschot is een soort bruto-rente (in den zin van Marshall); een deel hiervan dient om de kosten van tot stand brengen en in stand houden van het productie-apparaat goed te maken, een deel is winst; *de splitsing in deze beide gedeelten kan eigenlijk niet regelmatig worden gemaakt*. De praktijk eischt echter toch zulk een splitsing. Het groote element van onzekerheid bij de bepaling van het bestanddeel „constante kosten” en de economische achtergrond, in het vorenstaande kort aangeduid, moeten echter steeds in het oog worden gehouden. In de kostprijscalculaties moeten de elementen constante kosten liefst afzonderlijk naar voren treden; mede om gemakkelijk de „onderste grensprijs” te kunnen vaststellen.

Uit vorengenoemde begroting wordt voor elke afdeling afgeleid het aandeel constante kosten per eenheid productie.

Begroot worden de normale duur van het in voorraad-houden voor hout, tussehenproducten, gereed product. Voor de beide laatstgenoemde is deze duur hier wellicht zoo kort dat deze factor verwaarloosd mag worden; voor hout is de duur wellicht vrij lang daar het gewenscht kan zijn het hout lang te laten drogen eer het in bewerking wordt genomen. Rente, assurantie en kosten van magazijnbeheer worden in verband gebracht met deze periode.

Hier en elders in de calculaties wordt zoo mogelijk een splitsing gemaakt tussehen kosten die verband houden met hoeveelheid (magazijnbeheer) en die welke verband houden met waarde (rente, assurantie).

Begroot worden de loonen voor de afdeling zagerij en schaverij voor de daar vaak voorkomende soorten werk; het zijn premieloonen; er bestaat dus een tarief; begroot moet dus slechts worden hoe normaliter het loon incl. premie voor een zekere hoeveelheid werk uitkomt. Ditzelfde geschiedt voor de andere afdelingen. Bij de loonen worden in een percentage van het loon toegevoegd de kosten voor rentezegels, ziekte ed. Door uit te gaan van geraamd loon *per jaar* en geraamd werk *per jaar*, of door vacantie-loon, ziekte loon ed. in een percentage op het loon te zetten, worden ook deze factoren direct in het verreken-loon ingeceleerd.

Men krijgt nu:

1. Verrekenprijs voor overgang van houtopslag naar zagerij:
Hout tegen dagprijs f a

Kosten houtopslag (rente enz.) „ % van f a

idem „ per M^3

f

2. Verrekenprijs voor overgang van gezaagd en geschaafd hout naar de bestekafdeling:

..... M^3 hout tegen onder 1 verkregen verreken-

prijs f

Zaagloon , plus % premies ed. „

Schaafloon, idem „

Constance kosten naar hoeveelheid „

f a

Constance kosten naar waarde % van f a „

f

3. Verrekenprijs voor overgang van bestekafdeling naar montage-afdeling en

4. Verrekenprijs voor overgang van montage-afdeling naar